

Tömegmozgalommá vált a véradás

A 25 éves múltja visszakövül a szervezett véradás ma már elválaszthatatlan része a lakosság színvonalas egészségügyi ellátásának, nélkülözhetetlen eszköze a megelőző és gyógyító orvostudomány eredményes továbbfejlesztésének — állapította meg szerda délelőtti ülésén a Magyar Vöröskereszt országos elnöksége. Hangsúlyozták azt is a tanácskozáson, hogy a 15 évvel ezelőtt kezdeményezett térítésmentes véradás széles körű tömegmozgalommá vált az országban. Ez lehetővé teszi, hogy minden rászoruló megkapja az életmentő vért, vérkészítményeket és vérből készült gyógyszereket.

Vöröskeresztes megbeszélés

Szerdán ülést tartottak a Vöröskereszt városi alapszervezeteinek titkárai. Megtárgyalták az 1974. évi munkatervet. Az idén különös figyelmet fordítanak a népesedéspolitikai határozat Vöröskeresztre háruló feladataira, és a tisztasági mozgalmat környezetvédelmi teendőikkel bővítik.

Tovább kell egyszerűsíteni az ügyintézését

Ülést tartott a Közalkalmazottak Szakszervezetének megyei bizottsága

Aktívaülést tartott tegnap, szerdán a Közalkalmazottak Szakszervezetének Csongrád megyei bizottsága. Ezen részt vett dr. Prieszol Olga, a Közalkalmazottak Szakszervezetének főtitkára, és dr. Halász Miklós, a megyei pártbizottság munkatársa is.

Az értekezleten megtárgyalták a megyei bizottság 1973. évi munkájáról készített jelentést. Bíró Lajos megyei titkár vitaindító előadásában összegezte a tavalyi munka eredményeit; és felhívta a figyelmet az idei tennivalókra. Új, kedvező feltételeket teremtett 1973-ban az MSZMP KB előző évi, novemberi határozata, s az, hogy a Csongrád megyei pártbizottság októberi ülésén megtárgyalta a szakszervezetek pártirányításának tapasztalatait, a megyei tanács vb pedig az együttműködési megállapodások eredményeit. Az elfogadott javaslatok, határozatok sokat segítettek a szakszervezeti munkában.

Az állami munka fejlődését előmozdította, hogy az

állami, hivatali vezetőkkel sikerült együttműködni a szakszervezetnek. Önállóbbak lettek az egyes alapszervezetek, kezdeményező-készségüket számos példa bizonyítja.

Allandó feladata a szakszervezetnek, hogy munkálkodjék az ügyintézés egyszerűsítésén. A koordináció, az összefogás, a helyes irányítás hiánya miatt eddig csak részleges eredményt értek el. Pedig nemcsak a társadalom igénye az, hogy egyszerűbb legyen a hivatalok munkája, hanem a tanácsi apparátusoké is. A megvalósuláshoz azonban tökéletesebb szervezésre van szükség. Ezután a hivatali vezetőkre hárul a feladat, hogy jelöljék meg azokat a területeket, amelyekben az egyszerűbb ügyintézés színvonalasabb munkát eredményezne.

Általában javultak a tagság élet- és munkakörülményei — állapítja meg a beszámoló. Az idén is nagy figyelmet kell szentelnie a szakszervezetnek a bérintézkedésekkel kapcsolatos teendőkre.

A Központi Vezetőség 1972 októberi határozata alapján azt a célt tűzte ki a megyei bizottság, hogy munkájuk egyben tudatformáló tevékenység is legyen. Ez a törekvés azonban nem tűkrözdök kellően az alapszervezetek terveiben — állapítja meg a jelentés. A szemléletlen kell változtatni: aki az államigazgatásban dolgozik, nemcsak szakmai hanem politikai feladatot lát el.

A beszámoló ismerteti a nópolitikai határozat nyomán elért eredményeket. Emellett azonban néhány új ellentmondásra is rávilágított az előadó. A közalkalmazottak között — akik többségükben nő — gondot is okoznak ezek az intézkedések: a helyettesítést is vállaló, munkában maradó nőkre túlzottan sok teher hárul, míg kollegáik szülési szabadságon vannak. A megyei bizottság javasolta a Központi Vezetőségnek is, hogy közös erővel keressék meg a megfelelő megoldást.

A vitában felmerült kérdésekre dr. Prieszol Olga válaszolt, és beszélt a szakszervezeti munka általános feladatairól is.

Fejlesztik a szarvasmarha-tenyésztést

Megei operatív bizottság alakult

Mezőgazdasági termelőüzemek, tanácsi és más hatóságok, oktatási, tudományos közintézmények, valamint ipari és kereskedelmi vállalatok képviselői tartottak tegnap közös tanácskozást Szegeden, a megyei tanács székházában, hogy létrehozzák a megyei operatív bizottságot a szarvasmarhatenyésztés-fejlesztési program végrehajtásának koordinálására.

Dr. Paczuk István, a megyei tanács elnökhelyettese ismertette Váncsa Jenő mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes levelét arról, hogy megalakult az országos szarvasmarhatenyésztés-fejlesztési operatív bizottság, amelynek elnöke dr. Kovács Imre, a MEM főosztályvezetője. Feladata a kormány szarvasmarhatenyésztés-fejlesztési programjának koordinálása, a munka politikai és szakmai irányítása. Hasonló céllal kell megyei hatáskörű operatív bizottságokat is életre hívni. E bizottságban helyet foglalnak a nagyobb mezőgazdasági üzemek — állami gazdaságok, tsz-ek — képviselői mellett a megyei állattenyésztési felügyelőség, a megyei állategészségügyi állomás, a húsiipar, a tejipar, az AGROKER, a tudományos kutató- és tanintézetek, valamint a megyei igazgatási szerveinek képviselői.

A Csongrád megyei operatív bizottság elnöki tisztének ellátására dr. Paczuk Istvánt kérte fel a MEM.

Miután a megyei tanács elnökhelyettese hivatalosan is kinyilatkoztatta az új megyei irányító testület megalakulását, időszerű kérdéseket vitatott meg a bizottság. Az elért eredményekről és a fejlődés útjában álló problémákról Ballabás Sándor, a megyei állattenyésztési felügyelőség igazgatója tett jelentést. Elmondotta többek között, hogy a mezőgazda-

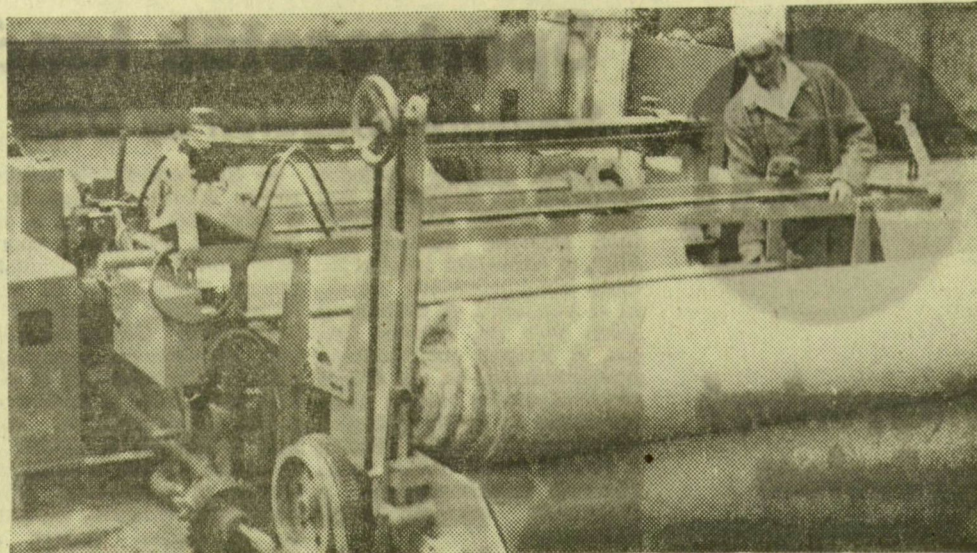
sági üzemekben a hús-tejirányú fejlesztésnek kell nagyobb teret biztosítani a jövőben. Az állami gazdaságokban már megkezdtek az 1975-1978. évi tenyésztésfejlesztési tervek átmozgását. Az új tervekben már a hústermelés jut majd fontosabb szerephez. Hasonlóképp sor kerül a tenyésztésfejlesztési célok és a népgazdasági igények egyeztetésére a tsz-ekben is. Az állattenyésztési felügyelőség szakemberei minden gazdaságot felkeresnek, számba veszik a fejlesztés gyorsításának lehetőségeit, s ezek alapján ez év augusztusáig új, egységes megyei tenyésztésfejlesztési programot állítanak össze.

A népművészet múltja és jelene

Néprajzkutatók, a népművészet ágakkal, alkotásokkal foglalkozó szakemberek, TIT-előadók vettek részt azon az előadói konferencián, amelyet tegnap, szerdán délután rendezett a megyei ismeretterjesztő társulat néprajzi szakosztálya, a Kársz utcai klubban. Dr. Kresz Mária, a Néprajzi Múzeum tudományos főmunkatársának előadásából a néprajztudomány legújabb eredményeit, álláspontját ismerhették meg, azokról a témákról, amelyekkel különböző ismeretterjesztő előadók, or. maguk is foglalkoznak. A szaktudomány kérdéseit tárgyaló konferencia időszerűségét az adta, hogy a városban is, a megyében is mind szélesebb közönség érdeklődik a nép-

művészet iránt, mind többen tekintik feladatuknak az értékek őrzését, és a hagyományok ápolását.

Dr. Kresz Mária a faze-kasság és szücsmesterség történetét tekintette át, szemléletesen bemutatva a tudományág kutatási módszerét, és egyúttal — a Néprajzi Múzeum gyűjteményének darabjairól, köztük sok Szegeden és Vásárhelyen gyűjtött alkotásról készült diák segítségével — a legszébb alkotásokat is. Kifejtette, hogy a fiatalok körében tapasztalható, újabban felébredt érdeklődés a népművészet területén, melyet megismertet, és olyan értékes művek létrejöttét eredményezi, amelyek erősen kapcsolódnak a hagyományos népi művészetekhez.

Nemezgyártás

A nemez kifejezést hallván, a legtöbb embernek őseink sátra, vagy a mongol jurták jutnak az eszébe, esetleg arra is céloznak, hogy illyesféle anyagból készülnek a Szibériában élő emberek csizmái, a halinacsizmák. Akik térfelkóznak, azok így játszanak a szavakkal: nemez, hanem amaz. De tréfa ide, találgatás oda, Szegeden valóban gyártanak nemezt, hiszen a kenderfonógyárban nemrégiben állították fel egy erre alkalmas gépsort. A berendezéseket a Szovjetunióból vásárolták ötmillió forintért. A gépsor hivatalos neve: tűnemezölő.

NEM ÚJDONSÁG

A nemezgyártás nem világlágújdonság, körülbelül egy-két évtizede ismert, sőt az utóbbi esztendőben egyre jobban az áz válik. Az igaz, hogy nemezt gyártottak már sokkal régebben is, de nem ezzel a technológiával, s a késztermék felhasználásának köre is igen szűk területen mozgott. Nálunk mennyire újonság? — kérdeztük dr. Viktor Sebestyéntől, a Szegedi Kenderfonógyár főmérnökétől.

— Nálunk teljesen újonságnak mondható, bár a nagyhalaszi gyárban van ehhez hasonló, de csak hasonló, s nem ilyen. Az ottlevő kevesebbet tud, ezzel, amit mi vásároltunk, többféle terméket lehet előállítani, pláne, ha tekintetbe vesszük a pvc és más műanyagok felhasználási lehetőségeit is.

Újból szóba került a halinacsizma, de szakszerű magyarázatot kaptunk, hogy annak az anyaga gyapjú és más ruházati anyagok hulladéka. Amelyik gépsor a szegedi gyárban dolgozik, azon elsősorban kenderhulladékok, fonál, kötél, zsák és egyéb kendertermék maradványait zúzák, tépik, s varázsolják megint használható áruvá.

— Azelőtt mi történt a kenderhulladékkal?

— Tűzre, szemébe került, szerencsés esetben eladtuk valamilyen segédanyagként. Egyébként azért vásároltuk a tűnemezölőt, hogy megmentsük a menthető és kiválóan felhasználható hulladékanyagot.

MIRE HASZNÁLHATÓ?

Előbb talán arra kérjünk választ, hogy voltaképpen milyen is ez a nemez. Lásuk a helyszínt, az üzemet és a berendezéseket. Két darab kartológép dolgozik, tépi, zúzza, tisztítja a hulladékot. A hulladékot vízben lemosják, majd a szálakat szétválasztják, az a gép alatt levő elszívóberendezés segítségével egy tartályba kerül. Gondolom, nyugodtan használható a pozdorjalemez gyártásánál. A tisztított és feltépett ker-

derszálcák hengereken át jutnak tovább az úgynevezett fátolterítő berendezésre. Ezen a gépen egyenletes vastagságra rázódik, terítődik a finomra tépett anyag, majd a tűnemezölő következik. Ez igen érdekes és roppant egyszerű maszina.

A gyár vezető technológusa, Krista Géza elem tesz egy tűkkel felszerelt deszkalaplapot. A tűk szára érdes, finoman három-négy bevágás van rajtuk tépett azzal a céllal, hogy amikor a tű átszúrja a fátolterítő terítéket, akkor valójában magával visz néhány szálcakát, és alól összetűzi, de pontosabb a kifejezés, ha azt mondjuk, hogy összekuszálja. De az összekuszálás az olyan precíz, hogy stabilitást ad a fátolnak, azaz a már elkészült nemeznek. S következnek az utolsó gép, a feltekerő maszina, ahol a nemezvegek széleit egyenesre nyírják. A 170 centiméter szélességű végkelet hossza szinte tetszőszerint lehet, készíthetjük már ötven méter hosszúságot is. Egy négyzetméter nagyságú nemez súlya 600 gramm. Két darab gépen végezhetik a tűnemezölést, egy-egy gépen nyolc óra alatt 500-600 kilogramm hulladékanyagot lehet feldolgozni.

— Mire használható ez a finom nemez?

— Elsősorban az építőipar használhatja fel szigetelőanyag gyantán. Parketta alá, mivel igen jó hangfogó is, de megállja a helyét kopásfogóknak és zajfogóknak is. Ezenkívül kiválóan felhasználható a cipőiparban talpbélésnek, vagy az autókban a kárpit alá szigetelőanyagként, bár az autó padozatára is teríthető, a kárpitosipar ugyancsak használhatója.

HOSSZAS PRÓBÁK

A szegedi nemezgyártást alapos előkészületek előzték meg. A gyár szakemberei megvizsgálták a gyártás lehetőségeit, a piaci kereslet várható alakulását, s más országokban a felhasználás körét. Török Tibor technikus három hónapig tanulmányozta a gépi berendezések működését, kezelését, a gyártási technológiát több szovjet gyárban is: Moszkvában, Kazanyban és Kosztromában. Dívatos kifejezéssel élve mindenki azt mondta, hogy érdemes megvásárolni a berendezéseket. Végeredményben nem is volt túl drága az egész, hiszen az említett ötmillió forintos kiadásba mindent beleszámoltak, még a szerelési díjakat is. A „kétágú” berendezésnek azonban csak az egyike működik. Vajon mi az oka, hiszen hulladékot akad a nagydarabokat jelent, melyeket már fonálnak felhasználni képtelenség. A rajtuk levő durva anyagot, a kenderkóró fás részét leválasztják, az a gép alatt levő elszívóberendezés segítségével egy tartályba kerül. Gondolom, nyugodtan használható a pozdorjalemez gyártásánál. A tisztított és feltépett ker-

— Nem arról van szó — magyarázza a főmérnök —, hanem az a baj, hogy hosszú ideig tart, amíg minden hivatalos szerv ráúti a pecsétet a bizonylatokra, és a szabványoknak megfelelő minősítést ad.

— Úgy tudjuk, hogy már használja az építőipar?

— Használja, de csak próbaképp az újjalotai lakóegység építkezésénél. Parketta alá teszik hangszigetelőnek. Egyébként ezt a felhasználási módot több országban is láttuk. A Szovjetunióban, Romániában, Bulgáriában és az NDK-ban évek óta alkalmazza az építőipar. Ezekben az országokban jól bevált.

— Nem lehet átvenni az ott kiállított minősítéseket?

— A nálunk érvényes rendelkezések értelmében nem. A minőségvizsgáló intézeteknek, a tűzrendészetnek kell majd a gyakorlati tapasztalatok alapján bizonyítványt kiállítani, hogy hazánkban is megfelel a hivatalos szabványoknak.

— S ez hosszadalmas eljárás?

— Sajnos, nagyon hosszadalmas — mondja a főmérnök és a vezető technológus keserűen.

KIFIZETŐDŐ

Dicséretes, hogy a szegedi kenderfeldolgozó ipar vezetői beszerették ezt az okos gépsort, melynek segítségével új értéket teremthetnek a korábban szemétre dobott hulladékból. A technológus elmondta, hogy alaposan áttanulmányozta a meglévő szakirodalmat, s bátran kijelenti, hogy tág tere lehet ennek az új anyagnak szinte minden iparágban. Korántsem használjuk ki a lehetőségeket. A cipőipart emlegeti és példákat mond:

— A feleségemnek hazavittem egy darab talpbélésnek készített nemezt. Kívágtam a mintát és a csizmájába tettem. Használta egy ideig, majd megkértem, hogy mossa ki. Kimosta, s utána is éppen olyan maradt, mint volt, nem is bolyhozódott, nem ártott neki a nagy igénybevétele.

A gépsort egyébként három ember irányítja. Tóth Gyula technikus felügyelete mellett dolgozik Tóth Vilmos gépkezelő és Egyházi Andrásné anyagadagoló. A vezető technológus mondja:

— Nem létszámgényes a nemezgyártás, ha más árufeladások gyártásához hasonlítom, ami megjegyzem, elég viszonylagos, akkor megállapítható, hogy tíz-tizenkészes a termelékenység javulására, tehát kifizetődő nemezgyártani hazánkban.

Mit mondhatunk ezek után? Siessenek azokkal a minősítésekkel, hadd használja fel az építőipar mindenütt, mert tapasztalatból tudom, hogy a fölöttünk lakók fapapucsának kopogása milyen hangos tud lenni, hátha nemez alátétellel lehalkulnak a zajok.

Gazdag István